

Svakodnevne vijesti o krizi vezanoj za nuklearne reaktore u Japanu su dovele do novih strahova o opasnostima izlaganja radijaciji. Tu se postavlja pitanje koliko bi zapravo trebali strahovati od nečega što ne možemo okusiti, mirisati ili vidjeti. Naučnici ističu da smo različitim nivoima radijacije izloženi svaki dan, od rendgenskih zraka, preko sunčeve svjetlosti, pa sve do, vjerovali ili ne, banane koju pojedemo.

Ikonska slika nuklearnog oblaka mnoge još uvijek podsjeća na utrku u nuklearnom naoružanju tokom hladnog rata i strah od nuklearnog razaranja. Prije više od 60 godina, kamera je zabilježila testiranje jednog od prvih komada nuklearnog oružja izvedenog nad jugozapadnim pustinjskim dijelom Sjedinjenih država. Dvije američke nuklearne bombe su razorile Hiroshimu i Nagasaki kako bi se okončao Drugi svjetski rat. Kasnije su se Amerikanci i Sovjeti bojali jedni drugih. Djeca su se podučavala kako da se sakriju ispod školskih klupa u slučaju vazdušnog napada, kao da ih je to moglo zaštititi od nevidljivih efekata radijacije. Čak i dok se nuklearna energija označava kao oružje za masovno uništenje, ona se također promovira kao mirnodopsko oruđe, kao čist i neograničen izvor stvaranja električne energije. Ali onda su se dogodile dvije nuklearne katastrofe, 1979. u američkoj elektrani Three Mile Island i 1986. u sovjetskom reaktoru u Černobilu, koje su dovele do novih strahova javnosti o izloženosti radijaciji.

Ruski naučnik Alexey Yablokov je stručnjak za radijacijsku i nuklearnu sigurnost. On kaže da je nesreća u Černobilu u atmosferu izbacila hiljadu puta više radioaktivnih čestica nego ona na Three Miles Island, i da je sovjetska vlada izgubila dragocjeno vrijeme sakrivajući nesreću 36 sati nakon prve eksplozije. On kaže da je izgubljeno na hiljade života i da je taj gubitak ljudskih života očigledan i danas, 25 godina kasnije.

Černobil je imao efekta na nekoliko generacija po pitanju genetskog i zdravstvenog oštećenja. Nemoguće je zaboraviti Černobil, kaže on.

Sada je nuklearna katastrofa u japanskoj Fukushimai ponovo dovela do strahova od radijacije širom svijeta. Postavlja se pitanje da li su ti strahovi realistični. Gerald Epstein iz Američkog udruženja za napredovanje nauke kaže da će mnoge ljude iznenaditi činjenica da smo svakodnevno uronjeni u more radijacije niskog nivoa.

Sav život na planeti se razvio uz tu radijaciju. Ljudi stalno žive sa takvom vrstom radijacije. Kakve god efekte da ima, ona je stalno tu, i pitanje je da li smo izloženi bilo kakvom većem riziku od onoga što ispušta reaktor. U gotovo svakoj situaciji, bez obzira koliki je povećani rizik, on je veoma, veoma mali, kaže gospodin Epstein.

Svaki put kada putnik prođe kroz sigurnosnu tačku kako bi se ukrcao u avion, izložen je radijaciji. Dok se avion diže na veću visinu, neki od putnika su opet izloženi sasvim maloj dozi radijacije kosmičkih zraka u atmosferi. Gerald Epstein kaže da postoji prirodna radijacija u kamenim blokovima od kojih se grade zgrade i kuće, kao i u tlu koje nas okružuje. Tu je i radijacija od medicinskih uređaja, kao što su rendgenski i CT snimci. Pa čak i od potasijuma koji se nalazi u nekom voću i povrću.

Jedan dio potasijuma kojeg jedemo je zapravo radioaktivni oblik i on predstavlja jedan mali dio onoga čemu smo stalno izloženi, kaže gospodin Epstein.

Neposredno nakon nuklearne katastrofe u Japanu, mnoge apoteke u Sjedinjenim državama navode da su primile pozive od Amerikanaca koji su zahtijevali kapsule potasijum jodida, za koje su vjerovali da bi ih zaštitile od radioaktivnog joda prisutnog u ispuštanjima iz nuklearnih elektrana.

Ne vjerujem da i u jednom slučaju postoji ikakva šteta, ali šteta koju nastoje izbjeći možda nije tolika kolika je šteta koju može uzrokovati pilula, kaže Gerald Epstein.

On predviđa da će mnoge zemlje u bližoj budućnosti bolje razmotriti planove za izgradnju nuklearnih reaktora. Ukoliko te zemlje odustanu od nuklearne energije, kaže on, moraće pronaći druge izvore energije, izvore koji će možda predstavljati drugačiju opasnost po zdravlje ljudi. I onda će ponovo biti na javnosti da odluči koji nivo rizika može tolerisati.

Izvor: VoA News

www.lijek.ba

05.04.2011.